

ÜZLETI KALAUZ MOLDOVA

Nemzeti lobogó

Nemzeti címer

**MAGYARORSZÁG NAGYKÖVETSÉGE
CHISINAU**

2016

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3. oldal
I. Általános ország információ	5. oldal
II. Adózási szabályok	7. oldal
III. Külföldi tulajdonú (résztulajdonú) társaságok létrehozása	9. oldal
IV. Befektetések szabályozása, közbeszerzés	10. oldal
V. Külkereskedelmi tevékenységek szabályozása	12. oldal
VI. Valuta műveletek szabályozása	13. oldal
VII. Üzleti klíma alakulása	13. oldal
VIII. Üzletvitel	14. oldal
IX. Hasznos linkek	16. oldal
X. Utazási tanácsok	17. oldal
XI. Magyarország chisinaui nagykövetsége (kontaktadatok)	20. oldal

BEVEZETÉS

A magyar-moldovai kapcsolatok folyamatosan bővülnek, újabb részterületekkel egészülnek ki. A gazdasági együttműködés, mint súlypont mellett, felértékelődnek az oktatási-kulturális, tudományos-kutatási kapcsolatok, a turizmus.

A kétoldalú gazdasági kapcsolatokban kiemelt prioritásnak tekintjük a vállalkozások közötti kooperációk körének bővítését, a kölcsönös befektetések növelését, az energetikát, az energiaellátás biztonságával kapcsolatos kérdéseket, a vízgazdálkodást (ivóvíz minőség javítása, szennyvízkezelés, öntözési rendszerek), a környezetvédelmet, az agrárágazatok intenzívebb együttműködését.

A magyar statisztikai adatok szerint a kétoldalú áruforgalom 2014-ben 128,7 millió USD volt, 2 millió USD-ral, azaz 1,6%-kal több mint 2013-ban. Kedvező eredménynek tekintjük, hogy a magyar kivitel 9,2%-kal, 120,7 millió USD-ra emelkedett. A moldovai termékek magyar importja ugyanakkor a felére, 8 millió USD-ra esett vissza. A magyar exporton belül meghatározó részarányt képviselnek az élelmiszerek, állati takarmányok (18 millió USD), olajos magvak (7 millió USD), az energiahordozók (9 millió USD), gyógyszerek (17 millió USD), bőr és textilipari termékek, félkész termékek (20 millió USD), híradástechnikai eszközök és villamos ipari gépek (23 millió USD).

Kiemelésre érdemesnek tartjuk, hogy a magyar gyógyszer gyártók meghatározó, 10%-ot meghaladó részesedéssel bírnak a moldovai piacon. Tevékenységüket 40 egységből álló Richter Gedeon márkanév alatt futó gyógyszertár hálózat segíti.

A magyar-moldovai áruforgalom 2015. évi alakulását elemezve megállapítható, hogy azt kedvezőtlen tendenciák jellemzik. Az áruforgalom nagyságrendje 25%-kal, 31 millió USD-ral, 97 millió USD-ra csökkent az előző évhez viszonyítva. A magyar export 92 millió USD volt, a csökkenés mértéke 23%. A kivitel kedvezőtlen alakulása összhangban van a Moldovai Köztársaság gazdasági helyzetének alakulásával, az ország külkereskedelmi áruforgalmának drasztikus visszaesésével (2015-ben az ország árukivitele 16%-kal, a behozatal 25%-kal csökkent), a fizetőképes kereslet beszűkülésével, az állami finanszírozás csökkenésével, az EU, IMF és egyéb alapok és hitelek befagyasztásával. A kedvezőtlen körülmények ellenére kiemelt feladatunknak tekintjük további erőfeszítések megtételét a magyar és moldovai kereskedelmi partnerek egymásra találásának elősegítésében, különös tekintettel a magyar kkv-k piacra jutása területén.

Az idei évre vonatkozó moldovai külkereskedelmi statisztikát elemezve megállapítható, hogy Magyarország az EU tagállamok közül a 7. legnagyobb exportőr e relációba, s a Moldovai Köztársaság összes importjában is a 12. helyet foglalja el.

Jelentősebb befektetésre egymás országában eddig nem került sor.

A magyar tőkekihelyezés keretében ugyanakkor megemlíthetjük magyar gyógyszeripari cégek cca. 4-5 millió USD-t kitevő befektetését, amely kisebb részben portfólióba történő kihelyezés, nagyobb részt pedig kereskedelmi hitel. Felhasználása keretében került megalapításra egy gyógyszer nagykereskedelmi vegyesvállalat és kiépítésre egy gyógyszertár hálózat. Mintegy 1,2 millió USD összegű befektetést hajtott végre egy hazai takarmány adalékokat előállító cég.

Moldovai cég magyarországi befektetéséről nincs tudomásunk.

A moldovai vállalkozások külföldi befektetés állománya nem éri a 200 millió USD szintet. Moldova jelentős erőfeszítéseket tett annak érdekében, hogy javítsa az üzletvitel feltételeit, vonzóbb feltételeket teremtsen a külföldi befektetők számára. A Világbank által évente kiadott Doing Business 2016. évi elemzése alapján Moldova az 52. helyet foglalja el. Kétségtelen tény ugyanakkor, hogy a már hosszabb ideje meglévő politikai válság, gazdasági krízis jelenségek, a valamennyi területet behálózó korrupció semlegesítik az eddigi lépések pozitív hatását.

A magyar-moldovai gazdasági kapcsolatok fejlődését összességében akadályozó, átfogó probléma nincs. Az áruforgalom alakulását elsősorban az határozza meg, hogy a partnerek egymásra találjanak, piacképes árualappal rendelkezzenek. Gazdasági kapcsolataink fejlődéséhez adott a szerződéses háttér, különös tekintettel a kettős adózás elkerüléséről, valamint a beruházások kölcsönös védelméről szóló kétoldalú egyezményekre.

Országaink állampolgárai, az üzletemberek vízummentesen utazhatnak egymás országába, ami szintén jelentősen könnyíti a kapcsolatok kiépítését és fejlesztését.

A magyar kormány a keleti nyitás programja keretében prioritásként kezeli a magyar-moldovai kapcsolatokat, ezen belül kiemelten a gazdasági kapcsolatokat fejlesztését.

A magyar nagykövetség munkatársai mindent elkövetnek annak érdekében, hogy e program a lehető legteljesebb mértékben megvalósuljon.

Várjuk a kapcsolatok alakulásában, a külkereskedelem fejlődésében, az üzleti kapcsolatok felvételében, bővítésében érdekelt szereplők megkeresését, s a magunk részéről törekedni fogunk maximális kiszolgálásukra.

Úgy gondoljuk, hogy a magyar vállalkozók jelentős része korlátozott általános és üzleti információval rendelkezik a Moldovai Köztársaságról, az itteni üzleti feltételekről, lehetőségekről. Jelen kiadványunkkal igyekszünk szerény mértékben hozzájárulni ahhoz, hogy ez a helyzet megváltozzon.

Bízunk benne, hogy kiadványunkkal hozzájárulunk üzleti kapcsolataik fejlődéséhez, új kapcsolatok kiépítéséhez.

Természetesen szívesen vesszük megjegyzéseiket, észrevételeiket.

További üzleti sikereket kívánunk Önöknek!

I. ÁLTALÁNOS ORSZÁG INFORMÁCIÓ

Az ország társadalmi-gazdasági helyzete

1. Általános információk

Hivatalos megnevezés	Moldovai Köztársaság
Államforma	Köztársaság
Főváros	Chisinau
Terület	33850 km ² (ebből a Dnyeszter szakadár terület:4163 km ²)
Népesség	3,5 millió fő (+ a szakadár terület lakosainak száma cca. 500 ezer fő)
Hivatalos nyelv	moldovai
Államfő	Nicolae Timofti
Miniszterelnök	Pavel Filip
Hivatalos pénznem	Moldovai lei (MDL) 1MDL=20 USD, 1 MDL=21,40 € (2016. január)
Jelentősebb városok	Chisinau (810 ezer fő), Balti (150 ezer fő), Soroca (100 ezer fő), Tiraspol (a szakadár terület „fővárosa” 135 ezer fő)

2. Főbb gazdasági mutatók, a gazdaság szerkezete, főbb ágazatok

A Moldovai Köztársaság főbb gazdasági mutatói

		2013	2014	2015
A GDP értéke folyóáron	Mrd USD	7,9	7,9	6,5
A GDP növekedése változatlan áron	%	9,4	4,8	-0,5
Az egy főre jutó GDP folyó áron	USD/fő	2685	2244	1822
Infláció	%	104,6	105,1	103,6
Munkanélküliségi ráta	%	4,5	5,2	3,3
Az export értéke	Mrd USD	2,4	2,3	1,9
Az import értéke	Mrd USD	5,5	5,3	4,0
A folyó fizetési mérleg egyenlege	Mill USD	-507	-564	-464
Közvetlen működő tőke import (flow)	M USD	290	350	344
Közvetlen működő tőke export (flow)	M USD	n.a.	n.a.	n.a.
A költségvetés egyenlege a GDP %-ában	%	-1,7	-1,7	-3,8

Forrás: Világbank és moldovai nemzeti statisztika

Megjegyzés: A statisztikai adatok (ha csak arra vonatkozóan nincs külön hivatkozás) nem tartalmazzák a Dnyeszter Menti Terület (szakadár terület) adatait. Tájékoztató jelleggel

közöljük, hogy a terület GDP-je 2014-ben cca. 1,1 milliárd USD (saját számításuk szerint!), áru exportjuk 715 millió USD, importjuk 1,6 milliárd USD).

3. Külkereskedelmi tendenciák, külkereskedelmi statisztika, főbb partnerek, főbb import termékek

A külkereskedelmi forgalom alakulása

		2013	2014	2015
Export	Millió \$	2428	2340	1967
Import	Millió \$	5492	5317	3987
Forgalom	Millió \$	7920	7657	5954

Moldova külkereskedelmének döntő része az EU-val realizálódik. **2015-ben** a teljes **forgalom** 5,954 milliárd USD volt. Ezen belül az export 1,967 milliárd USD, ami 15,9%-os csökkenés az előző évhez viszonyítva. Az import 3,987 milliárd USD volt, 25%-kal csökkenést mutat. Az **exporton belül** az EU tagországokba irányuló kivitel 1,217 milliárd USD, a FÁK országokba irányuló kivitel 492 millió USD volt. Moldova fő export partnerei: Románia (részesedése az összexportból 22,7%), Oroszország (12,2%), Olaszország (10%), Nagy Britannia (7%), Belarusz (6,7%), Németország (6%). Magyarország (4,4 millió USD) részesedése az ország exportjából 0,2%. Az **importon belül** az EU tagországokból származó behozatal 1,954 milliárd USD, részesedése az importból 49%, a FÁK országokból származó import 1,018 milliárd USD, volumene 29,7%-kal csökkent, részesedésük 25,5%.

Moldovába a legnagyobb beszállító országok: Románia (részesedése 13,9%, Oroszország (13,4%), Ukrajna (9,3%), Németország (8,1%). Magyarország 2015. évi exportforgalma Moldovába 92 millió USD, ezzel a 12. helyet foglaljuk el a Moldovába exportáló országok között.

Moldova meghatározó külkereskedelmi partnereivé az EU tagországok váltak, s összességében Románia az ország 1. számú gazdasági partnere.

Magyarország és Moldova bilaterális kapcsolatai, külkereskedelem

	Határparitásos érték USA dollárban (USD)				Index	
	2014. év		2015. év		2015/2014	
	Import	Export	Import	Export	Import	Export
Mindösszesen Termék (SITC 1-2.poz. szerint)	7996423	120485417	4824551	92312579	60,33	76,62
Élelmiszerek, italok, dohány	1261337	18162676	2193588	14928568	173,91	82,19
Nyersanyagok	49280	7852123	133866	6055869	271,64	77,12
Energiahordozók		8908888		6002724		67,38
Feldolgozott termékek	4090065	52111015	2235232	47878013	54,65	91,88
Gépek és szállítóeszközök	2595741	33450715	261865	17447405	10,09	52,16

KSH adatok

Magyarország Moldovába irányuló kivitelében a fő tételek a következők: élő állatok, sertés és baromfi hús, takarmányok, kukorica és napraforgó vetőmagok, gyógyszerek, gépjárművek, telefonok, bőr és textilárúk, kazánok.

A hazai exportőrök számára elsősorban a mezőgazdaságban (fajta választék bővítése, öntözési rendszerek, állat- és növénytermesztési technológiák, hűtéstechnika, tárolók), az egészségügyi ellátás korszerűsítésében, könnyűipari bér munkáztatásban vannak további piacra lépési lehetőségek. A Romániában már képvisellett, leányvállalattal rendelkező cégeknek javasoljuk ezek orientálását a moldovai piacra (földrajzi közelség, nyelvi azonosság, nagyon széleskörű külkereskedelmi kapcsolatok).

II. ADÓZÁSI SZABÁLYOK

A moldovai adózási rendszer több mint 20 fajta adót tartalmaz. A vállalkozások számára ezek közül a legfontosabbak az ÁFA, a nyereségadó, vámok, útdíjak, jövedéki adók, valamint egyes helyi adók (ingatlanadó, természeti erőforrások utáni adók stb.).

Nyereségadó

Az ország által alkalmazott nyereségadó tételek versenyképesnek tekinthetőek a régióban, s a következő nagyságrendűek:

- Egyéni vállalkozók: 7 és 18%,
- Mezőgazdaságban működő vállalkozások: 7%,
- **Jogi személy vállalkozások: 12%,**
- Kis- és középvállalkozások: 3%

Érvényben vannak különböző nyereségadó fizetési kedvezmények (pl. a Szabad Vállalkozási Övezetekben működő vállalkozások számára), ahol releváns, ott fogjuk ismertetni.

Hozzáadott érték adó (ÁFA)

Az ÁFA rendszer nagy hasonlóságot mutat a magyarral.

A vállalkozás köteles bejelentkezni az ÁFA rendszer hatálya alá, amennyiben egymást követő 12 hónap alatt összbevétele meghaladja a 600 ezer MDL-t (cca. 28 ezer €). Bejelentkezhet, amennyiben bevétele meghaladja a 100 ezer MDL-t (cca. 4650 €).

A jelenleg érvényben lévő ÁFA tételek a következők:

- 20%, alap áfa,
- 8%, kenyér, pékáru, tej és egyes tejtermékek, földgáz, egyes gyógyszerek, cukor stb.,
- 0%, szolgáltatás és áru export, egyes szabad vállalkozási övezetekben végzett műveletek stb.
- ÁFA mentes, pénzügyi szolgáltatások, személyszállítás stb.

Jövedéki adó

A jövedéki adózás hatálya alá tartozó termékeket előállító és importáló személyek és vállalkozások tevékenységük megkezdése előtt kötelesek bejelentkezni az adóhatóságnál és jövedéki igazolást beszerezni.

Jövedéki termékek Moldovában: kaviár, alkohol tartalmú italok, szesz, fűtő és üzemanyag, egyes vegyi áruk, parfümök, szörmeárúk, ékszeres, hangrögzítő és lejátszó készülékek, gépjárművek stb. Az adott időszakban érvényben lévő adókodek tartalmazza a kivételeket és kedvezményeket.

Egyéni adózás (béradók, szociális hozzájárulás)

A személyeket terhelő, ill. a munkáltatók által fizetendő jövedelemadók és szociális adóterhek a következők:

- Személyi jövedelemadó: 27852 MDL (cca. 1300 €) évesjövedelemig 7% az afölötti rész 18%,
- Osztalékadó: 6%,
- Béradók:

A munkaadók által fizetendő:

Szociális alapba: 23%,

Egészségügyi alapba: 4%

Munkavállaló által fizetendő:

Szociális alapba: 6%,

Egészségügyi alapba: 4%

Az egyéb kategóriába eső (munkajövedelemmel nem rendelkező) adófizetők éves fizetési kötelezettsége a szociális alapba 5748 MDL, az egészségügyi biztosítási alapba 4056 MDL.

Osztalékadó

Moldovai rezidensvállalkozás által külföldi vállalkozástól kapott osztalék adója 12%.

Magánszemélyek osztalékadója 6%, leasing, bérbeadási, valamint hirdetési tevékenységből származó jövedelem után 10%.

Útadók

Mind a Moldovában üzembe helyezett, mind a külföldi gépjárművek után úthasználati díjat kell fizetni. Mértéke függ a gépjármű fajtájától, műszaki paramétereitől, a használat módjától.

A Moldovában bejegyzett gépjárművek után az adót évente kell befizetni.

Az országba belépő, külföldi bejegyzésű teherjárművek után – a tranzit után is – 25-100 € útdíjat kell fizetni. Személygépkocsikra a fizetendő díj 4 (7 napra) – 50 (180 napra) €.

III. KÜLFÖLDI TULAJDONÚ (RÉSZTULAJDONÚ) TÁRSASÁGOK LÉTREHOZÁSA

Moldovában az alábbi társasági formák bejegyzésére van lehetőség:

- Korlátolt felelősségű társaság,
- Részvénytársaság,
- Társulás (kereskedelmi társaság)
- Korlátozott társaság,
- Szövetkezetek.

Általánosságban a társasági forma nem korlátozza a tevékenységi kört, bizonyos, a törvény által meghatározott tevékenységek ugyanakkor kizárólag hatósági engedély birtokában végezhetőek. Egyes tevékenységek kizárólag részvénytársasági formában végezhetőek (banki, biztosítási stb. tevékenység). A társasági jog nem korlátozza a külföldi tulajdon részesedésének mértékét és arányát egy-egy társaságban. A részvénytársaságok vonatkozásában a minimális alaptőke követelmény 20 ezer MDL (2016. januári állapot szerint 930 €), az egyéb társasági formákra nincs minimum tőke követelmény meghatározva. A kft alaptőkéjét az alapítástól számított 6 hónapon belül rendelkezésre kell bocsátani.

A Moldovában alapított képviseleti iroda nem bír jogi személyiséggel, vállalkozási tevékenységet nem végezhet.

Az alapításra kerülő társaságot be kell jegyeztetni az Igazságügyi Minisztérium felügyelete alá tartozó Állami Regisztrációs Kamaránál (a cégbíróság moldovai megfelelője). A bejegyzés idő 5 munkanap, gyorsított eljárás keretében 4 óra (1 nap), amennyiben hiánypótlásra nincs szükség. A részvénytársasági részvényeket be kell jegyeztetni a Pénzpiaci Felügyeletnél („Pénzpiaci Nemzeti Bizottság”). A bejegyzés határideje 15 munkanap, költsége a jegyzett tőke 0,4%-a. A cégbejegyzési eljárásban 2010-től egy ablakos rendszer került bevezetésre, az Állami regisztrációs Kamara a bejegyzett cég adatait továbbítja a statisztikai hivatalnak, az adóhatóságnak, egészségügyi és szociális biztosítók részére.

Részvénytársaság és korlátolt felelősségű társaság bejegyzéséhez az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges:

- Bejegyzési kérelem,
- Az alaptőkére vonatkozó igazolás az Állami Regisztrációs Kamara helyi szervezetétől,
- Banki számlakivonat (moldovai bank), s annak igazolása, hogy a jegyzett tőke készpénz részének minimum 40%-a elhelyezésre került, a fennmaradó részt 6 hónapon belül biztosítani kell,
- A bejegyzési díj befizetését igazoló csekk,
- A cégelnevezés jóváhagyási díjának, a pecsét elkészítési díjának igazolása,
- Külföldi magánszemély köteles csatolni a román nyelvre lefordított, a lakhelyén kiállított igazolást büntetlenségéről, s ugyanilyen igazolást beszerezni a Moldovai Belügyminisztérium megfelelő szervezeténél is (1-5 nap átfutási idő),
- Külföldi jogi személy alapító köteles csatolni alapító okiratát, cégkivonatát, a cégalapításról hozott társasági határozatot. A külföldi iratokat le kell fordítani román nyelvre, s lehetőség szerint apostile felülhitelesítéssel ellátni.

IV. BEFEKTETÉSEK SZABÁLYOZÁSA, KÖZBESZRZÉS

A vonatkozó törvények értelmében a hazai és külföldi befektetőkre az egyenlő elbánás elve érvényesül. A befektetések sérthetlenségét az alkotmány, a törvények, a kétoldalú és multilaterális megállapodások garantálják.

Magyarország és a Moldovai Köztársaság 1995-ben írta alá a kölcsönös beruházás-védelmi megállapodást.

Tilos megkülönböztetést alkalmazni a befektetők között állampolgárságuk, bejegyzési helyük stb. alapján. Bizonyos korlátozások érvényesek az off shore rezidens befektetők vonatkozásában. Moldova 2011-ben ratifikálta az államok és más államok állampolgárai közötti befektetési vitákat szabályozó konvenciót (ICSID konvenció).

Moldovában a privatizációs folyamat 1991-ben vette kezdetét, melynek keretében elsősorban a lakóházak, a kiskereskedelmi egységek többsége, a kisebb méretű vállalatok több mint fele értékesítésre került. 1996 után meghatározóvá vált a készpénzes privatizáció a maradék állami vagyon jelentős részének – beleértve energetikai és telekommunikációs cégeket is – eladási szándékával. Néhány nagyobb cég került eladásra szakmai befektetők részére készpénzért, esetenként cégtartozás fejében. A lista élén szerepelt cementgyár, bányagyár, textilgyárak, borkombinátok, szállodák.

2007-ben került elfogadásra az állami tulajdonról és annak privatizálásáról szóló új törvény. A törvény értelmében az állami vagyon kezelését és privatizációját az Állami Vagyonügynökség látja el. Kiszélesítésre került a privatizációs technikák és a privatizálható állami vállalatok köre. A konkrét privatizációs hirdetmények (román nyelven) az Állami Vagyonügynökség honlapján – www.app.gov.md – jelennek meg. A folyamatos politikai válság, törvényesen megválasztott kormány (jelentős időtávokban ügyvivő kormányok működnek) hiányában 2015-ben jelentősebb privatizációs kiírás nem történt.

Felhívjuk a hazai potenciális befektetők figyelmét, hogy a befektetések védelmére vonatkozó szabályok nem vonatkoznak a Dnyeszter Menti Területen (szakadár terület) realizált, a moldovai hatóságok által jóvá nem hagyott befektetésekre.

A befektetői környezet javítása érdekében Moldovában Szabad Vállalkozási Övezetek és Ipari Parkok kerültek kialakításra.

Szabad Gazdasági Övezetek

A szabad gazdasági övezetek vám szabadterületek, amelyek vállalkozási tevékenységük keretében bizonyos garanciákban részesülnek és kedvezményeket élveznek. Legkevesebb 20 évre kerülnek létrehozásra. Moldovában jelenleg 7 SZGÖ működik, valamint egy repülőtér és egy szabad kikötő is azonos státusszal rendelkezik. Az SZGÖ területén az alábbi tevékenységek végezhetőek:

- Export célú ipari tevékenység (etil alkohol és alkohol tartalmú italok kivételével),
- Moldovai vámterületen keresztül tranzitálásra kerülő áruk válogatása, címkézése, csomagolása,
- Egyéb, a fenti tevékenységet kiszolgáló tevékenységek (raktározás),
- Külpiaci tevékenység (pl. nagykereskedelmi tevékenység keretében importált áruk tárolása és a későbbiekben exportálása).

A Moldovában működő SZGÖ-ek területén jelenleg mintegy 160 vállalkozás működik, a befektetések nagyságrendje 200 millió USD, a foglalkoztatottak száma meghaladja a 7000

főt. A szabad gazdasági övezetek között igen jelentős különbségek vannak eredményességüket, rezidenseik számát, a realizált befektetéseket tekintve. Messze a legeredményesebb a Balti városában található övezet, melynek területén olyan ismert nemzetközi cégek rendelkeznek gyáregységgel, mint a német Draexlmaier és az osztrák Gebauer&Griller autó alkatrészgyártók.

A szabad gazdasági övezetek területén érvényes kedvezmények:

- A gazdasági tevékenységet kedvezőtlenül érintő törvénymódosítás esetén a vállalkozásra vonatkozóan még 10 éven keresztül a régi, számára kedvezőbb szabályozás marad érvényben (amennyiben a befektetés értéke meghaladja a 200 millió USD-t, úgy ez az időszak 20 év),
- A befektetés mértékétől függő nyereségadó kedvezmény,
- Az övezetbe importált, majd exportra kerülő termékek ÁFA mentesek,
- Egyszerűsített vízum eljárás és munkavállalási engedély a külföldi dolgozók számára.

Összességében tehát megállapítható, hogy a szabad gazdasági övezetek lényegében vám szabad területek, elsősorban az exportra termelő, ill. szolgáltatást végző cégek számára tekinthetőek előnyösnek.

Ipari Parkok

Az ipari parkok szabályozása, működési elve nagy hasonlóságot mutat a magyar gyakorlattal. Általában kormánydöntéssel kerülnek megalapításra, az adminisztrátor kijelölésével. Nem egy esetben az adminisztrátor maga is végez gazdasági, termelési tevékenységet. Moldovában jelenleg 7 ipari park működik, 6-7 újabb ipari park kialakítására vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány pedig az összeállítás stádiumában van.

Kedvezmények az ipari parkok területén

- Költségmentes eljárás földterület kivonására vonatkozóan a mezőgazdasági művelési ágból,
- Az építkezéshez kapcsolódó földterület kedvezményes áron történő kivásárlása,
- Kedvezményes lízing, ill. bérleti díjak az ingatlanokra és telekre vonatkozóan.

Fentiek alapján megállapítható, hogy –a magyar gyakorlathoz hasonlóan – az ipari parkok által a befektetők számára nyújtott legnagyobb előny az infrastruktúra megléte, igen gyakran a már rendelkezésre álló épületek, valamint az adminisztrátor által nyújtott háttérszolgáltatások.

KÖZBESZERZÉSI TEVÉKENYSÉG SZABÁLYOZÁSA

Moldovában a közbeszerzési tevékenység keretfeltételeit, eljárási rendjét a 96/2007.számú törvény szabályozza. Az Európai Unió irányelveivel és bekövetkezett változásokkal összhangban a törvény átdolgozásra került, s a parlament elfogadta a 131/2015. számú közbeszerzési törvényt. Hatályba lépésének időpontja: 2016. május 1. A törvény elérhető (román és orosz nyelven) a moldovai jogtár elektronikus felületén: www.lex.justice.md

A közbeszerzési törvény hatálya alá tartoznak a 80 ezer moldovai lei (cca.3640€) értékhatárt (ÁFA mentes) meghaladó áru és szolgáltatás beszerzések, valamint a 100 ezer lei (cca. 4545 €) feletti beruházások. Ezen értékek lényegében nemzeti értékhatárnak tekinthetők.

Néhány más szabály vonatkozik azon közbeszerzésekre, amelyeknél áruk és szolgáltatások esetében a beszerzési érték meghaladja 2,3 millió MDL-t (cca. 104545 €), beruházások

vonatkozásában pedig a 90 millió MDL-t (cca. 410 ezer €). Ezen határok lényegében egyfajta EU-s értékhatárnak tekinthetők. Elvileg az ebbe a kategóriába eső hirdetéseket közzé kell tenni az EU Hivatalos Lapjában, ill. annak közbeszerzési mellékletében. Az új közbeszerzési törvény ugyanakkor ezt csak 2020. december 31-től teszi kötelezővé a moldovai szervezetek számára.

Nem tartoznak a közbeszerzési törvény hatálya alá az energetika, vízgazdálkodás, szállítás, postai szolgáltatások, kutatási tevékenység, arbitrázs, értékpapír kibocsátás, bankjegy és pénzérme kibocsátás, fegyver ügyletek, titkosított szerződések stb.

A közbeszerzéseket felügyelő, koordináló szervezet a Közbeszerzési Ügynökség, amely a Pénzügyminisztérium felügyelete alá tartozik. Feladatkörébe tartozik többek között a Közbeszerzési Értesítő kiadása papír és elektronikus formában.

Az Értesítő elérhető az alábbi honlapon: <http://tender.gov.md/ro/bap> valamennyi érdemi információ kizárólag román nyelven.

A közbeszerzést tervező szervezetek – költségvetésük elfogadása után maximum 30 nappal – kötelesek az Értesítőben közzétenni a következő költségvetési évben tervezett beszerzéseik listáját, a megfelelő ismertetéssel kiegészítve. Áru és szolgáltatás esetében 400 ezer MDL, beruházások esetén pedig 1,5 millió MDL érték alatt nem kötelező az előzetes közzététel.

Az Értesítő kizárólag előfizetés ellenében hozzáférhető. Az éves előfizetési díj 675 MDL, azaz cca. 31 €.

Eltérő szabályok vonatkoznak a nemzetközi pénzügyi intézmények által finanszírozott projektekre és közbeszerzésekre. Ezen eljárásokat a pénzügyi forrásokat biztosító szervezetek (Moldova esetében elsősorban a Világbank, az EBRD) felügyelik és ők határozzák meg az eljárási szabályokat is. A konkrét közbeszerzési kiírások nem feltétlenül jelennek meg a fentiekben ismertetett felületeken. A nemzetközi szervezetek honlapján szerepelnek az egyes országokban jóváhagyott projektek, azok részletes leírása. A nemzetközi finanszírozású projektekben, közbeszerzési eljárásokban érdekelt hazai vállalkozásoknak javasoljuk ezen honlapok rendszeres látogatását. A megjelenő információk alapján időben tájékozódhatunk a későbbiekben várhatóan kiírásra kerülő közbeszerzésekről. A konkrét közbeszerzési eljárások ország bontásban, s bizonyos szűrő lehetőségekkel elérhető a www.devbusiness.com honlapon. Szolgáltatásai éves előfizetési díj ellenében vehetőek igénybe.

Moldovai relációban közbeszerzési eljárásban részvételüket tervező cégeknek javasoljuk az ismertetett törvények és felületek tanulmányozását.

V. KÜLKERTECHNIKA

Moldova nemzetközi, kereskedelmi szerződésai

Moldova-Európai Unió

Moldova 2014-ben társulási megállapodást írt alá az Európai Unióval. A megállapodást 2015 végéig valamennyi tagállam ratifikálta, s 2016-tól teljes körűen hatályba lépett. A szerződés részét képezi az un. DCFTA szabadkereskedelmi megállapodás, melynek értelmében folyamatosan kialakításra kerül a szabadkereskedelmi övezet. Néhány mezőgazdasági és ruházati termék kivételével Moldova kvóta és vámmentesen szállíthatja termékeit az EU tagországokba.

Moldova-FÁK országok

A Független Államok Közössége tagországai elvileg az egymás közötti forgalomra vonatkozóan szabadkereskedelmi megállapodást kötöttek. A valóságban ugyanakkor nagyon sok kivétel, a kétoldalú megállapodások. Oroszország embargóval sújtja a moldovai mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek jelentős körét, amely alól időnként egyes termelők részére felmentést ad.

Moldova-CEFTA országok

Moldova szabadkereskedelmi megállapodással rendelkezik a CEFTA tagországokkal (Albánia, Bosznia és Hercegovina, Macedónia, Szerbia Montenegró és Koszovó), az áru export és import vámmentesen történik.

Moldova 49 országgal írt alá megállapodást a kettős adózás elkerüléséről és 39 országgal a kölcsönös beruházás védelemről (Magyarországgal is).

VI. VALUTAMŰVELETEK SZABÁLYOZÁSA

A valutaműveletekre vonatkozó alapvető szabályokat a 62/2008. sz. törvény szabályozza. A Moldova területén gazdasági tevékenységet végző nem rezidensek törvényesen az alábbi pénzeszközöket vihetik ki az országból:

- a tevékenység jövedelméből származó nyereség, kamat, osztalék, más jövedelmek,
- a szellemi tulajdon használatával összefüggő kifizetések,
- kompenzációk,
- peres eljárások során megítélt összegek,
- munkabér, egyéb javadalmazás,
- gazdasági tevékenység felszámolása után fennmaradó összeg.

Készpénz formában kivihető összeg maximum 50 ezer €, a 10 ezer € alatti összget nem szükséges deklarálni. Az e feletti összegek esetében a Nemzeti Bank engedélyét is be kell szerezni.

Fontos követelmény a moldovai rezidensvállalkozások részére, hogy az alábbi határidőkön belül kötelesek gondoskodni az export bevételek, előlegek beérkezéséről Moldovában működési engedéllyel rendelkező bankoknál vezetett számlákra:

- adás-vételi, barter, bizományi szerződések keretében a szerződésekben foglalt határidőben, de az áru kiszállításának időpontját követő maximum 2 éven belül,
- bér munka szerződések esetében a megmunkálási ciklus befejezését követő 1 éven belül,
- lízing esetében az első részlet fizetése a lízingtárgy kivitelét követő 1 éven belül.

A tovább feldolgozás céljából importált termékek vonatkozásában a gazdálkodók felelnek azért, hogy a feldolgozási költségek megtérüljenek. A pénzeszközök repatriálásával kapcsolatos ellenőrzést az adóhatóság végzi.

VII. ÜZLETI KLÍMA ALAKULÁSA

A Világbank évente összeállítja jelentését a világ egyes országaira vonatkozóan az üzleti klíma alakulására vonatkozóan. Megállapításai, elemzései nyilván vitathatóak, kétségtelen tény ugyanakkor, hogy a külföldi befektetők, mint részinformációt felhasználják üzleti

döntéseik meghozatalakor. Ezért fontosnak tartjuk, hogy a Moldovai Köztársaságra vonatkozó megállapítások fő elemeit a magyar vállalkozók is megismerjék.

A Világbank 2016. évi jelentését 189 országra vonatkozóan állította össze. Az értékelés 10, az üzletvitel szempontjából fontosnak tekinthető paraméter alapján történik. Ezen paraméterek alapján Moldova az alábbi helyezéseket foglalta el:

- a vállalkozás indításának körülményei	26. hely,
- építési engedélyek beszerzése	170. hely,
- elektromos áram hozzáférés	104. hely,
- ingatlan adás-vétel bejegyzése	21. hely,
- hitelekhez való hozzáférés	28. hely,
- kisebbségi befektető védelme	36. hely,
- adófizetés	78. hely,
- külkereskedelem szabályozása	33. hely,
- szerződéses jogok érvényesítése	67. hely,
- vállalkozás bezárása	60. hely.

A Moldovai Köztársaság általános helyezése: 52. hely (Magyarország 42., a FÁK országok közül Oroszország 51., Ukrajna 83., Belarusz 44.).

Az egyes paraméterekre vonatkozó legfontosabb megállapítások a következők:

- 1./ A vállalkozások beindításához kapcsolódó eljárások száma 4, időtávja 4 nap.
- 2./ Építési engedély beszerzése, 27 eljárás, 276 nap.
- 3./ Elektromos áram hozzáférés, 7 eljárás, 113 nap.
- 4./ Ingatlan bejegyzése, 5 eljárás, 5,5 nap.
- 5./ Adófizetés, adóterhelés átlagosan a nyereség 40%-a.
- 6./ Szerződéses jogok érvényesítése (peres eljárás átfutása) 585 nap, költsége a kereset összegének 28%-a.
- 7./ Külkereskedelem, export bizonylatok összeállításának munkaidő ráfordítása 53 óra, az import bizonylatoké 10 óra.
- 8./ felszámolási eljárás átfutási ideje 2,8 év, költsége az eszközérték 15%-a

VIII. ÜZLETVITEL

VÁMTECHNIKAI INFORMÁCIÓK

Az érvényben lévő szabályok értelmében a vámeljárással kapcsolatban az alábbi dokumentumok benyújtása szükséges:

- vámáru nyilatkozat,
- cégbejegyzés igazolása,
- statisztikai bejelentkezés és kód igazolása,
- adószám igazolása,
- adásvételi szerződés,
- beviteli, kiviteli engedély, amennyiben az elővan írva,
- számlák,
- fuvarokmányok (CMR),

- vámérték deklarációja,
- szükség szerint eredetigazolás.

2013 óta egyszerűsített vámeljáráásban részesülhetnek az alábbi cégek:

- alacsony kockázatú gazdálkodók (nem rendelkeznek lejárt adótartozással, több mint 2 éve folytatnak külkereskedelmi tevékenységet, több mint 100 vámáru nyilatkozatot állítottak ki stb.),
- a vámeljárást a saját területükön lefolytató vállalkozások,
- megbízható gazdálkodók (kritériumok, mint a fentiekben ismertetettek, plusz megbízható nyilvántartásokkal rendelkeznek, megbízható szállítványozókkal működnek együtt),
- megbízható nemzetközi szállítványozó cégek (fenti kritériumok, plusz legalább 5 járművel rendelkeznek, nem szegték meg a nemzetközi szállítványozás és a vámeljáráások szabályait).

Moldova vámmal összefüggő törvényeiről, szabályozásáról az alábbi honlapon érhetőek el részletes információk: www.customs.gov.md (román nyelven, de jelentős arányban orosz és angol nyelven is.

Ugyanezen honlapon található a konkrét vámtarifa rendszer is.

2016. január 1-től érvénybe lépett a Moldova-EU közötti szabadkereskedelmi megállapodás (DCFTA), folyamatosan kialakításra kerül egy szabadkereskedelmi övezet.

A megállapodás vámra vonatkozó legfontosabb klauzulái a következők:

- Felek –néhány kivételtől eltekintve – eltörlik a másik féltől származó árukat terhelő vámokat,
- A megállapodás XV-A mellékletében felsorolt termékek vámmentesen szállíthatóak az EU-ba, a részletesen meghatározott vámkontingensek korlátain belül. A vámkontingenst meghaladó mennyiségre a legnagyobb kedvezmény elvét kell alkalmazni. 2016-ban néhány fontosabb kontingens a következő: paradicsom-2000 t, fokhagyma-200 t, szőlő-10000 t, alma-40000 t, szilva-10000 t, szőlőlé 500 t. Az eddigi tapasztalatok alapján megállapítható, hogy Moldova messze nem használja ki ezeket a kontingenseket!
- A megállapodás XV-B mellékletében felsorolt árukat az EU-ban vám terheli, az ad valorem (érték) részt azonban nem kell megfizetni. Ennek hatálya alá tartozik pl. uborka, cukkini, körte, meggy, cseresznye.
- A megállapodás XV-D mellékletében meghatározottak szerint Moldova 3-10 év alatt bontja le a beviteli vámokat néhány, az EU tagországo kból származó árura vonatkozóan. Ilyenek pl. sertés és baromfihús, tej, vaj, sajt, paradicsom, zöldségek, szőlő, gyümölcs, konzervek, cukor, bor, ruházati termékek, lábbeli stb.

Export vámokat Moldova nem alkalmaz.

IMPORT ÉS EXPORTENGEDÉLYEZÉS

Moldova jelenleg az alábbi termékek importját köti engedélyhez: etilalkohol, alkohol tartalmú italok, sör, dohányárú, egyes vegyi áruk, parfümök, kozmetikai cikkek, fegyver és lőszer, elektromos áram, benzin, dízelolaj, cseppfolyós gáz.

Kiviteli engedélyhez kötött az alábbi termékek exportja: hulladék, fém és színes fém hulladék, fegyver és lőszer.

Moldova jelenleg nem alkalmaz export és import kvótákat.

Más országokhoz hasonlóan külön törvények vonatkoznak a stratégiai termékek vonatkozásában.

NÖVÉNY ÉS ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

A vonatkozó szabályozás nem mutat jelentősebb eltérést a nemzetközi gyakorlattól.

A tevékenysége felügyelő és végző szakmai szervezet a Nemzeti Élelmiszerbiztonsági Ügynökség (ANSA). Honlapja: www.ansa.gov.md

Az ügynökség közvetlenül a kormány alá rendelt szervezet.

CÉGINFORMÁCIÓK BESZERZÉSE

Moldovában a legnagyobb, üzleti, megbízhatósági információk beszerzésével foglalkozó cég a moldovai-amerikai háttérű Brodsky Uskov Looper Reed&Partners (honlapja: www.bulr.com/ru). Természetesen több, más cég is felkereshető a témában.

Hivatalos cégadoatok, cégkivonatok az Állami Regisztrációs Kamarától szerezhetőek be (működését tekintve hasonló a magyar cégbíróságokhoz, honlapja: www.cis.gov.md).

Az üzleti partnereket kereső vállalkozások számára ajánlhatjuk a Kompass rendszert, amely Moldovában is rendelkezik részleggel, irodával. Az információk elektronikus és CD formátumban díjazás ellenében vehetőek igénybe.

IX. HASZNOS LINKEK

- 1./ A kormány honlapja: www.gov.md
- 2./ Nemzeti Bank: www.bnm.md
- 3./ Kereskedelmi és Iparkamara: www.chamber.md
- 4./ Befektetési és Export Ösztönzési Szervezet: www.miepo.md
- 5./ Moldovai Törvénytár: www.lex.justice.md
- 6./ Statisztikai Hivatal: www.statistica.md
- 7./ Világbank moldovai irodája: www.worldbank.org/md
- 8./ IMF moldovai irodája: www.imf.md
- 9./ Tőzsde: www.bursa.md
- 10./ Gazdasági Minisztérium: www.mec.gov.md
- 11./ Közlekedési Minisztérium: www.mtid.gov.md
- 12./ Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Minisztérium: www.maia.gov.md
- 13./ Külügyminisztérium: www.mfa.gov.md
- 14./ Közbeszerzési Tanács: www.tender.gov.md
- 15./ Közbeszerzési Értesítő (tenderkiírások): www.tender.gov.md/ro/bap
- 16./ Dnyeszter Menti (szakadár) Területre vonatkozó általános és gazdasági információk: www.tiraspol.ru
- 17./ Nemzeti Élelmiszerbiztonsági Ügynökség: www.ansa.gov.md

- 18./ Fogyasztóvédelmi Felügyelet: www.consumer.gov.md
 19./ Központi Vámhivatal (vámkódex és tarifák): www.customs.gov.md
 20./ Központi Kiállítási Központ és Iroda: www.moldexpo.md
 21./ Állami Vagyonügynökség (privatizációs hirdetések): www.app.gov.md
 22./ Chisinaui Magyar Nagykövetség: www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/ML/HU

X. UTAZÁSI TANÁCSOK, INFORMÁCIÓK

Jelenleg nincs olyan információ, amely a Moldovai Köztársaságba tervezett utazást negatívan befolyásolná, vagy korlátozná. Hasznos moldovai telefonszámok: mentők – 903, rendőrség – 902, tűzoltók – 901, Magyarország Kisinyovi Nagykövetsége Konzuli Hivatala sürgősségi ügyeleti telefonszáma bajbajutott magyar állampolgárok részére a nap 24 órájában – +37368681109.

A Moldovai Köztársaság területén található, nemzetközileg el nem ismert, ún. Dnyeszterentúli Terület biztonságpolitikai és közbiztonsági szempontból lényegesen nem tér el a Moldovai Köztársaság többi részétől. A terület ugyanakkor nem áll a Moldovai Köztársaság hatóságainak ellenőrzése alatt, és saját közigazgatással rendelkezik, amely a moldovaitól eltérő rendet követ. A területen orosz békefenntartók vannak, az oda utazó külföldi állampolgárokat ellenőrző-átesztelő pontokon – kvázi belső „határállomásokon” – igazoltatják, ellenőrzik. A „dnyeszterentúli hatóságok” az EU-s állampolgárokra jelenleg különösen is figyelmet fordítanak.

A Moldovai Köztársaságba utazóknak feltétlenül ajánlott a mindenre kiterjedő utas-, beteg- és balesetbiztosítás megléte.

Alapvető, hogy az utazók valamennyi úti okmánya – útlevele, gépjármű forgalmi engedélye stb. – érvényes, az utazók személyazonossága, gépjárművel történő utazás esetén az autó birtoklása egyértelműen beazonosítható legyen – jogi személy esetén az autó használatára vonatkozó hivatalos irat, természetes személy esetén, ha a tulajdonos nincs jelen az utazásnál, hiteles fordítással ellátott, közjegyző előtt tett meghatalmazás lehet szükséges. Jó, ha a beutazó az úti célt – turizmus, látogatás, üzleti út stb. – valamivel – például szállodafoglalással, meghívólevéllel – igazolni tudja.

Magyar állampolgárok 180 nap időintervallum alatt legfeljebb 90 nap tartózkodáshoz, útlevelükön kívül az ún. I. és II. generációs, elektronikus adatbeolvasásra alkalmas ("plasztikkártya" jellegű, alsó részében kódsort tartalmazó), nemzeti hatóságuk által kibocsátott, legalább 90 napig érvényes személyi igazolványukat is használhatják.

Külön felhívjuk a figyelmet arra, hogy a régi személyi igazolványok (papíralapú, "kiskönyv" jellegűek), a vezetői engedélyek és más okmányok, iratok, dokumentumok a belépéshez és tartózkodáshoz önmagukban továbbra sem elfogadottak!

A Moldovai Köztársaság területére beutazni kívánó külföldieknek legalább 300 € összegű anyagi fedezetet kell moldovai tartózkodásuk idejére igazolniuk a határellenőrzésnél.

Amennyiben a külföldi állampolgár moldovai tartózkodása valószínűsíthetően meghaladja a 90 napot, annak lejárta előtt, megfelelő időben, kérvényezheti a Moldovai Migrációs és

Menekültügyi Hivatalnál ([Biroul Migratie și Azil al Republicii Moldova](#)) a tartózkodási engedély kiadását. Indokolt és kellően alátámasztott esetben a Hivatal 1-5 évre szóló tartózkodási engedélyt állíthat ki. +3612091195). A Moldovai Köztársaság területén történő tartózkodásra vonatkozó részletes szabályok egyebekben megtalálhatók a [Moldovai Migrációs és Menekültügyi Hivatal honlapján, angol nyelven is](#). A diplomata és szolgálati útlevelel rendelkező magyar és moldovai állampolgárok kölcsönösen vízummentességet élveznek a hatályos kormányközi megállapodás értelmében. Az egyezmény az érintett magyar és moldovai állampolgároknak 90 napi tartózkodást tesz lehetővé egymás országában. Az ezt meghaladó tartózkodás külön eljárásban kerül rendezésre.

Amennyiben egy külföldi állampolgár a Moldovai Köztársaságba az ukrán-moldovai határ ún. Dnyeszterentúli Területre eső szakaszán utazik be, 72 órán belül (!), de legkésőbb elutazását megelőzően regisztráltatnia kell a határátlépést a [Moldovai Migrációs és Menekültügyi Hivatal](#), vagy a REGISTRU [Állami Információforrások Hivatala](#) (Centrul Resurselor Informaționale de Stat «REGISTRU») irodáiban – a Hivatal nagyjából a magyarországi Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalának („KEKKH”) felel meg. E szabály alól kizárólag a Moldovába akkreditált diplomaták képeznek kivételt. A Moldovai Migrációs és Menekültügyi Hivatal a fővárosi ügyfélszolgálat mellett két további irodával rendelkezik, északon Bălți, délen Comrat településen. A bejelentés elmulasztása idegenrendészeti eljárást és büntetést vonhat maga után. A nemzetközi szállítmányozók számára fontos tudni, hogy az Ukrajna felől a Moldovai Köztársaság Dnyeszterentúli Területére történő belépés (áruszállítás), majd ezt követően a Moldovai Köztársaságnak a Dnyeszterentúli Területtől eltérő elhagyása (például Románia felé) határ- és vámrendészeti problémákat okozhat, és büntetőeljárást vonhat maga után.

Valutát korlátlanul be lehet vinni az országba, de nagyobb mennyiségűt a határellenőrzésekor ajánlott bejelenteni, az országból 10.000 €-t meghaladó készpénzt pedig csak előzetes bejelentés alapján lehet kivinni.

Az ország pénzneme a moldovai lej (MDL), ennek az euróhoz viszonyított árfolyama 22 MDL/€ körül mozog. Tanácsos, hogy az utazók rendelkezzenek megfelelő nyugati valutával, a forintot ugyanis a bankok, pénzváltók egyáltalán nem, vagy csak nagyon kedvezőtlen árfolyamon fogadják el. Ugyancsak elfogadják viszont pénzváltás alapjául a Magyarországon is beszerezhető román lejt (RON), nagyjából 4,5 MDL/RON árfolyamon. A fővárosban a legtöbb helyen – a nagyobb vidéki városokban néhány helyen – lehet bankkártyával fizetni, illetve nemzetközi bankkártyákkal bankjegykiadó automatákból MDL-t felvenni. A Dnyeszterentúli Területnek ún. dnyeszterentúli rubel formájában saját fizetőeszköze van. 1 rubel kb. 1,6 moldovai lejnek felel meg, illetve 1 euróért kb. 12 rubelt kapunk. Euró, dollár, moldovai lej váltása lehetséges – az azonban semmiképpen ne utcai körülmények között történjen. A nemzetközi bankkártyákkal fizetni nem lehet, készpénzfelvétel lehetősége helyi bank-automatákból bizonytalan.

Moldovában külföldi munkaerő alkalmazása esetén a munkaadó a [Nemzeti Munkaügyi Hivatalhoz](#) köteles írásbeli kérelmet benyújtani, mely igazolja és alátámasztja a külföldi munkaerő alkalmazásának szükségességét. A kérelemhez csatolandó dokumentumok: igazolás a betöltendő állás Területi Munkaügyi Hivatalnál történt regisztrálásáról, az állást meghirdető vállalat, szervezet, hivatal bejegyzési okiratának másolata, munkaszerződés tervezete, a külföldi munkavállaló végzettségét, szakképzettségét igazoló okiratának másolata. A mellékelt dokumentumok alapján a Nemzeti Munkaügyi Hivatal 30 napon belül bírálja el a kérelmet. A munkavállalási engedély kiállítása a munkaadó által a Nemzeti Munkaügyi

Hivatalhoz intézett kérelem alapján történik. A kérelemhez csatolandó dokumentumok: az állást meghirdető vállalat, szervezet, hivatal bejegyzési okiratának másolata, munkaszerződés, a külföldi munkavállaló útlevelének másolata, a külföldi munkavállaló végzettségét, szakképzettségét igazoló okiratának másolata, HIV-negatív státuszt igazoló orvosi igazolás, igazolás a lakhatási feltételekről, a vállalat gazdasági tevékenységét igazoló okirat, adóhivatal igazolása arról, hogy a vállalatnak nincs fennálló köztartozása, 2 db színes igazolványkép. Bár a bejelentés alapvetően moldovai munkáltatói felelősség, a korábbi tapasztalataink alapján javasoljuk, hogy a magyar munkavállaló minden esetben győződjön meg az engedély meglétéről, mert annak hiánya munkaügyi és idegenrendészeti büntetőeljárást vonhat maga után. Ez a Moldovába ideiglenes jelleggel, cégek közötti együttműködés keretében – élő példa: Magyarországról Moldovába eladott gépsorok helyi beszerelése céljából – kiküldött, magyar állampolgárságú, magyarországi cég alkalmazásában álló munkaerőre is igaz.

Szálloda árak Chisinauban

HOTEL	Szoba 1 főre	Szoba 2 főre
Codru ****	77 Euro reggelivel	87 Euro reggelivel
Jolly Allon ****	85 Euro - Standard/104Euro - felújított	95 Euro - Standard/113 Euro
Leogrand ****	125 Euro reggelivel	140 Euro reggelivel
Dacia ****	60 Euro reggelivel	70 Euro reggelivel
Nobil *****	200 Euro reggelivel	
Jazz ****	90 Euro reggelivel	110 Euro reggelivel

Az internetes felületeken elérhető a teljes ajánlat (pl. www.trivago.hu Chisinauban 170-200 szálloda ajánlat.

Ünnepnapok 2016-ban

Január 1. - Újév
 Január 7-8. - Pravoszláv karácsony
 Március 7-8. - Nemzetközi nőnap
 Május 1. - A munka ünnepe
 Május 1-2. - Pravoszláv húsvét
 Május 9. - A győzelem napja, Radunyica (emlékezés az elhunytakra)
 Augusztus 27. - A függetlenség napja
 Augusztus 31. - A nemzeti nyelv napja
 December 25. - Karácsony

XI. MAGYARORSZÁG CHISINAUI NAGYKÖVETSÉGE /KONTAKT ADATOK/

1./ A nagykövetség diplomata rangú személyzete

- Szilágyi Mátyás nagykövet
- Kudrjavcev Jenő első beosztott
- Sass Gyula Levente vezető konzul
- Keserű Sándor beosztott diplomata
- Kovács Attila beosztott Diplomata
- Berényi Ferenc külgazdasági attasé

2./ A nagykövetség elérhetőségei

Cím:

Bld. Stefan cel Mare, 131
2004, Chisinau

Előhívó:

00-373-22

Telefon:

00-373-22-23-29-35, 00-373-68-03-82-73

Ügyeleti mobil:

00-373-68-681-109

Fax:

00-373-22-22-45-13

E-mail:

mission.kiv@mfa.gov.hu

3./ A konzulátus elérhetőségei

Cím:

Bd. Stefan cel Mare, 131.
MD-2004, Chisinau
Republica Moldova

Előhívó:

00-373

Telefon:

00-373-22-23-29-34,
00-373-22-22-34-04,
00-373-22-22-86-68

Fax:

00 373 2222 45 13

Ügyeleti mobiltelefon:

00 373 68 681 109 (magyar állampolgárok részére, moldovai tartózkodásuk során elszenvedett krízishelyzetben, segítségnyújtás a nap 24 órájában)

Vezető konzul:

Sass Gyula Levente

E-mail:

mission.kiv@mfa.gov.hu

Honlap:

Nagykövetség: www.mfa.gov.hu/emb/chisinau

Közös Vízumközpont: www.cac.md E-mail: cac.chisinau@gmail.com

Ügyfélfogadás:

Hétfőtől csütörtökig: vízumkérelmek átvétele: 8:30-15:00

Útlevelek kiadása: 15:00-16:00

Pénteken: vízumkérelmek átvétele: 8:30-12:00

Útlevelek kiadása: 12:00-14:00

Konzuli kerület

Moldova

Vízumkiadás a következő államok képviseletében:

Ausztria, Belgium, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Norvégia, Szlovákia, Szlovénia, Svájc, Svédország

3./ Külgazdasági iroda elérhetősége

Berényi Ferenc

Külgazdasági attasé

2004, Chisinau, Stefan cel Mare, 131.

E-mail: fberenyi@mfa.gov.hu

Tel: + 373 22 23 29 35

Mobil: + 373 69 268 146

Fax: + 373 22 22 45 13